

Pětapadesát
esenciálních alb
s ženským zpěvem

MONUMENT

Václav Votruba

Václav Votruba

MONUMENTY I

Pětapadesát esenciálních alb
s ženským zpěvem

OBSAH

PŘEDMLUVA	6
ELLA FITZGERALD & LOUIS ARMSTRONG	9
BILLIE HOLIDAY	12
ETTA JAMES	16
ARETHA FRANKLIN	19
DUSTY SPINGFIELD	23
NICO	26
CAROLE KING	30
JANIS JOPLIN	33
JEFFERSON AIRPLANE	37
BABE RUTH	40
HEART	43
JOAN BAEZ	46
JONI MITCHELL	50
PATTI SMITH	53
PETR NOVÁK & VĚRA MAZÁNKOVÁ	56
BLONDIE	60
SARAH VAUGHAN	64
BARBRA STREISAND	67
CHERIE AND MARIE CURRIE	70
PAT BENATAR	74
PLASMATICS	77
JOHN LENNON & YOKO ONO	81
WARLOCK	85
SIOUXSIE AND THE BANSHEES	88

VIXEN	92
LITA FORD	95
STROMBOLI	99
THE CRANBERRIES	103
ALANIS MORISSETTE	107
NO DOUBT	110
THE GATHERING	114
THEATRE OF TRAGEDY	117
GUANO APES	121
HOLE	125
MADONNA	128
NIGHTWISH	132
SINERGY	135
NORAH JONES	138
AMY WINEHOUSE	142
JOSS STONE	146
THE GATHERING	149
AUF DER MAUR	152
DIANA KRALL	156
DYING PASSION	159
AMY WINEHOUSE	162
DUFFY	165
BETH HART & JOE BONAMASSA	169
AVATARUM	172
THE OATH	175
ANNIE LENNOX	178
LANA DEL REY	182
LADY GAGA	185
ANATHEMA	189
HAJDU KLÁRA & OLÁH KRISZTIÁN	192

CHELSEA WOLFE	195
DOSLOV	199
COPYRIGHT	206

PŘEDMLUVA

Vždy mám radost, když se na hudební scéně objeví zajímavá zpěvačka. Samozřejmě i zpěvák, ale tato kniha je věnovaná zpěvačkám, o těch tu bude řeč.

Jestli si dobře pamatuji, neměla jsem v plánu zpívat. Hudba mi imponovala vždycky, spíše jsem tíhla ke skladbě, k psaní textů, k různým nástrojům. Jenže člověk míní, život mění. Stalo se... a vlastně náhodou. Ale náhody prý neexistují. Takže to tak prostě mělo být.

Můj hudební život se rozjel naplno založením kapely Matahari, navštívili jsme za 15 let stovky míst, kde jsme hráli, slyšela jsem mnoho kapel. Další mou velkou zkušeností je účinkování v divadle RockOpera Praha. Poznala jsem za ta léta mnoho zpěvaček osobně, vedla jsem s nimi mnoho rozhovorů.

Být zpěvačkou je krásné. Máte prostor pro vyjádření sebe samé, máte prostor vyjádřit se skrz hudbu téměř k čemukoliv, zažijete ten hezký pocit, když vám upřímně tleskají a ocení vaši práci a píli.

Ale málokdo už vidí i tu druhou stránku. Kolikrát jsem slyšela větu: „Jo, zpěvačka, ta má život. Prosím tě, zpěvačky nemusí nic, nepracují, vyspí se, starají se o sebe, to není jako my...“

Ano, jsou zpěvačky, které se naprosto podřídily pěvecké kariéře. Ale zůstaňme při zemi. Většina žen chce fungovat také v běžném životě, být maminkou, fungující partnerkou, kamarádkou atd.

Věřte, že spojit vše dohromady s kariérou zpěvačky bývá náročné. Pracujete po večerech, jste hodně na cestách. Ani žádné vyspávání se nekoná, pokud máte rodinu s dětmi. Fungujeme naprosto běžně jako jiné ženy.

Mnoho vám to dá, ale také to něco stojí. Musíte něco obětovat, a tím bývá soukromý život. Odjíždíte často z domova, od dětí, od partnera a od něj to chce značný kus tolerance. Ale je to volba. Je to svobodná volba dělat takovou práci, která ale také tříští rutinu každodenního života.

Tyto věty se týkají samozřejmě každé, záměrně píši každé, když je v této knize řeč o ženách za mikrofonem, která dělá něco naplno a chce mít výsledky. Vrcholové sportovkyně, herečky, političky...

Není to práce, kdy si odděláte své a tečka. Jste neustále v pracovním procesu. Tvoříte, učíte se, trénujete, musíte se udržovat v kondici.

Když do toho vlaku naskočíte a on se rozjede, a rozjede se dobře, těžko se z něj vyskakujete. Je to něco jako droga.

Obdivuji všechny zpěvačky, které jsou na vrcholu slávy. Protože, jak už jsem zmínila, to něco stálo. A každou možná něco jiného. Misky vah se vždy jednoho dne vyrovnají, tak věřte, že za tou vši krásou a slávou je i kousek prázdného místa. Jakého? To je individuální.

Já osobně беру hudbu jako své poslání. Je to těžko vysvětlitelný pocit. Ale vnitřně cítíte, že to máte dělat. Cítíte, že to k vám patří, je to vaše přirozenost. Kdybyste museli okamžitě přestat, jako by vám ubrali kyslík. Zažila jsem i chvíle, kdy jsem si řekla, že skončím s tím a s tím. Ale asi vždy zasáhla vyšší moc a přišla nabídka nebo člověk, který řekl: „Ty musíš proto a proto.“ A tak jsem stále v tom vlaku a šťastná. Šťastná, že dělám hudbu, zpívám, hraji. A i přes zásahy vyšší moci je to stále má volba. Vím, že to tak chci.

Přeji všem, ať se vám tato kniha dobře čte a obohatí vás o nové informace.

Určitě se všichni shodneme, že hudba je lék.

Žántí (3. února 2019)

1956

ELLA FITZGERALD & LOUIS ARMSTRONG

Ella & Louis

Label: Verve

Žánr: jazz

Ella & Louis. Dva velké hlasy na společné nahrávce. Nahrávce, která patří k tomu nejlepšímu, co kdy vokální jazz nabídl... Nahrávce pomalé, milé a neskutečně pozitivní. Opravdu... máte-li špatný den, zastavte se, vložte do gramce vinyl s vysmátou ústřední dvojicí a vraťte se do doby, kdy jazz zažíval vrcholná léta.

Ella & Louis je prvním společným albem, po kterém v rychlém sledu následovala ještě další dvě. Producent Norman Granz měl šťastnou ruku a Elle a Louisovi vybral jedenáct naprosto pohodových balad, které sice byly dostatečně známé, avšak díky kombinaci zdánlivě nesourodých hlasů dostaly nový rozměr.

Ella Fitzgerald byla jiná než například zbožňovaná Billie Holiday. Neměla tak obhroublý hlas, který nebyl cítit po cigaretách a alkoholu, vlastně byla v dokonalém kontrastu – měla čistý a hlavně nestárnoucí zpěv. Její přednes byl zároveň velmi živelný, s naprostou lehkostí zvládala pomalé skladby, ale i divočejší čísla. Ostatně rozparádit se uměla při svých vyhlášených vokálních improvizacích.

Na desce s Armstrongem se prezentovala spíše v uvolněnější poloze. Zní jako mladá holčička vedle ošlehaného tygra, který ze sebe doluje poslední zbytky hlasu. Je to zajímavý protiklad, který se dokonale poslouchá, protože s Armstrongem se člověk dostává do zasněnější polohy, ze které ho následně Fitzgerald rozverně vytrhne.

Je jedině dobře, že album je vystavěno vyloženě na duetech – oba zpěváci mají prostor spravedlivě rozdělený, přičemž je evidentní, že se tenkrát v Capitol Studios pečlivě promýšlela každá sloka, každá vokální aranžé...

Samozřejmostí pak je precizní muzika se sólující Satchmovou trumpetou. Je lyrická, ale občas dokáže i zakousat.

Ella & Louis není strhující album. Není to deska, ze které byste měli husí kůži, cítili mrazení v zádech. Je to ale deska, která dokáže zahřát u srdce a do dnešního hektického života přinést trošku zpomalení a klidu. Je to deska, která možná malinko zestárla, ale přežije nás všechny.

Seznam skladeb:

1. Can't We Be Friends, 2. Isn't This A Lovely Day, 3. Moonlight In Vermont, 4. They Can't Take That Away From Me, 5. Under

A Blanket Of Blue, 6. Tenderly, 7. A Foggy Day, 8. Stars Fell On Alabama, 9. Cheek To Cheek, 10. The Nearness Of You, 11. April In Paris

Emoce na maximu:

Nesmrtelná Tenderly.

Sestava:

Ella Fitzgerald – zpěv, Louis Armstrong – zpěv, trumpetista, Oscar Peterson – klavír, Ray Brown – basa, Herb Ellis – kytara, Buddy Rich – bicí

ELLA FITZGERALD

Nezapomenutelná americká jazzová zpěvačka se narodila v roce 1917 ve Virginii. Byla velmi populární, spolupracovala s řadou legend jako Louis Armstrong či Frank Sinatra, získala několik cen Grammy, natočila desítky alb... Zemřela v roce 1996 ve věku 79 let. Fanoušci jí zůstali věrni po celou dobu kariéry... a jsou dodnes.

Jakou deskou pokračovat: Ella In Berlin: Mack The Knife (1960)

1958

BILLIE HOLIDAY

Lady In Satin

Label: Columbia

Žánr: jazz

Tolik zmaru, bolesti... a zároveň vzdoru a naděje... Tolik emocí v jednom hlase... na jedné desce. *Lady in Satin*, mrazivé rozloučení zhuntované zpěvačky, která zemřela příliš mladá.

Billie Holiday, jedna z nejrespektovanějších jazzových person moderních dějin, skutečná diva, jejíž hlas čaroval při skladbách jako *God Bless The Child* či *Tenderly*. Zároveň ale ztracená duše, která bojovala se závislostmi a dalšími démony. Neúspěšně. 17. července roku 1959 podlehl cirhóze jater. Bylo jí pouhých 44 let.

Právě věk zpěvačky může být pro neinformovaného posluchače *Lady in Satin* vůbec tím největším překvapením. Tehdy třičtyřicetiletá Holiday na desce zní jako o 30 let starší žena. Minimálně. Pryč byla síla jejího hlasu, rozsah, jistota... Billie Holiday je na *Lady in Satin* bolavá, sežvýkaná, zahnaná do kouta. A právě to je důvod, proč zní *Lady in Satin* i po 50 letech tak nesmírně emotivně... naléhavě.

Při poslechu sledujeme boj ženy, jejíž zdraví ji sráží na kolena, avšak ona i přesto dokáže stát a zpívat se vztyčenou hlavou. *Lady in Satin* je deska tak intenzivní, že může být pro někoho až nepříjemná.

Dodnes je LP *Lady in Satin* vnímáno kontroverzně. Někteří fanoušci upozorňují, že se nejedná o reprezentativní vzorek diskografie Billie Holiday, že je to deska, která se vymyká. A to i zapojením symfonického orchestru, jenž vytlačil komorní jazzovou skupinu. Naproti tomu jsou posluchači, kteří toto album považují za vrcholné dílo zpěvačky.

Jisté však je, že v málokom Lady in Satin nevyvolá žádné pocity. Už úvodní I'm a Fool to Want You v sobě míchá všechno, co je popsáno v předešlých odstavcích. Možná vůbec nejsilněji z celé desky. Je to skladba, která dokáže vehnat slzy do očí, o to více, když víme, jaký je kontext tohoto alba v životě Billie Holiday.

Hudebně může někomu deska přijít plytká. „Disneyovsky“ hezká, roztomilá, ale ten zpěv... ten všechnu tu nablýskanost a pohodu vrhá do světla tvrdé reality. Reality drog a drsného showbyznysu. Je to kontrast, v němž však vítězí ta pochmurnější stránka.

Lady in Satin je postavena na známých skladbách jako But Beautiful nebo You Don't Know What Love Is. Snad jen škoda, že nebyla zařazena třeba Strange Fruit, která by se sice hudebně konceptu alba vymykala, avšak pro zpěv zde natočený by byla jako stvořená.

Je možné, že byl kapelník Ray Ellis po poslechu náběrů zklamán. Nebyla to ta Billie Holiday, kterou svět znal a chtěl... Nicméně jedno je jisté – Ellisův orchestr se zúčastnil jedné z nejúžasnějších nahrávek vůbec. Dokonale nedokonalé nahrávky s nádherným zvukem, jenž vám i po více než půl století dokáže Billie Holiday přenést do obývacího pokoje.

Seznam skladeb:

1. I'm A Fool To Want You, 2. For Heaven's Sake, 3. You Don't Know What Love Is, 4. I Get Along Without You Very Well, 5. For All We Know, Violets For Your Furs, 6. You've Changed, 7. It's Easy

To Remember, 8. But Beautiful, 9. Glad To Be Unhappy, 10. I'll Be Around

Emoce na maximu:

Krvácející I'm a Fool to Want You.

Sestava:

Billie Holiday – zpěv, Ray Ellis a jeho symfonický orchestr

BILLIE HOLIDAY

Bezesporu jedna z největších jazzových zpěvaček vůbec. Narodila se 7. dubna 1915 ve Filadelfii a zemřela 17. července 1959 v New Yorku. Vynikala velmi emotivním, jedinečným hlasem, který je zachycen na mnoha nahrávkách. Měla vliv na velkou řadu jazzových i popových zpěvaček (z mladé generace k ní byla přirovnávána například Amy Winehouse s podobně trpkým osudem). Podlehla cirhóze jater. Byla závislá na drogách a alkoholu.

Jakou deskou pokračovat: Lady Sings The Blues (1956)

1960

ETTA JAMES

At Last!

Label: Argo

Žánr: blues, pop

Rok 1960... Na pultech obchodů s muzikou jsou vystaveny desky Milese Davise (Sketches Of Spain), Elvise (G. I. Blues), Elly Fitzgerald (Ella In Berlin) a od podzimu také mladé dívky, které kdosi v hrdle odpálil rozbušku. Etta James debutovala... ve velkém stylu! At Last! je absolutní klasika, kterou už nikdy nepřekonala, což ovšem není nic divného, jelikož se takové desky rodí jen jednou za dlouhý čas.

Etta James v roce 1960, kdy jí bylo pouhých 22 let, nebyla žádným nováčkem. Už v polovině 50. letech bodovala se singlem Dance With Me, Henry. At Last! byla však její první dlouhohrající deska. Deska, která ve svém nitru skrývá mnohé nezapomenutelné skladby. Ať už bluesovou A Sunday Kind Of Love, drsnou I Just Want To Make Love, kde Etta atakuje hranice Jamese Browna, či vznešenou titulní At Last!, vůbec nejznámější položku alba, které ve své době muselo znít neskutečně svěže, uniformě i odvázaně.

Etta James je na *At Last!* dravá, až chlapsky neotesaná, zároveň ale chvílemi mile ženská, jemná a nepochybně sexy. Její zpěv v titulní *At Last!* je jak něžné pohlazení...

At Last! je chytře provedená i po dramaturgické stránce. Pomalejší blues se střídá s jiskřivým rock'n'rollem i nekonfliktním popem. Skladby jsou zvukově provázané, takže má člověk pocit, že poslouchá jeden velký monolit. Poslechněte si geniální vokální vstup *A Sunday Kind Of Love* do fade-outového závěru *Trust In Me*.

Možná škoda, že album obsahuje až příliš orchestrální cukrové vaty, je evidentní, že producenti jasně směřovali k co největšímu komerčnímu ohlasu. Deska tak zní velmi hodně, i když pod pokličkou bublá. Je jen na fantazii, jak by asi nahrávka působila se zemitější a syrovější produkcí. Na druhou stranu právě symfonici albu dodávají vznešený až kouzelný nádech.

Etta James byla zjevením. Svou naléhavostí se vracela až kamsi k Bessie Smith, současně ale hleděla dopředu. Věděla, že začíná nová dekáda, že ženský zpěv bude stylově variabilnější. A to je právě ono – na *At Last!* se představila v mnoha polohách, byla jazzově vznešená i bluesově tvrdácká, přesto vždy přesvědčivá.

K *At Last!* se dodnes hlásí mnohé světové hvězdy. Ostatně titulní song přezpívaly i takové kapacity jako Beyoncé, Stevie Wonder nebo Cyndi Lauper (ta dala odpověď na to, jak by skladba zněla bez pompézních aranží). Mezník začátku 60. let.

Seznam skladeb:

1. Anything To Say You're Mine, 2. My Dearest Darling, 3. Trust In Me, 4. A Sunday Kind Of Love, 5. Tough Mary, 6. I Just Want To Make Love To You, 7. At Last, 8. All I Could Do Is Cry, 9. Stormy Weather, 10. Girl Of My Dreams

Emoce na maximu:

At Last. Více není třeba dodávat...

Sestava:

Etta James – zpěv + hosté

ETTA JAMES

Fenomenální zpěvačka zpívala již od dětství. Kariéru si budovala od poloviny 50. let a svět si podmanila v roce 1960 multižánrovým albem *At Last!* V 70. letech bohužel bojovala se závislostmi na drogách i alkoholu. V 80. letech zažila určitý comeback a v roce 1993 byla dokonce uvedena do rock'n'rollové síně slávy. Zemřela v roce 2012 na leukémii. Bylo jí 73 let.

Jakou deskou pokračovat: *Let's Roll* (2003)

1967

ARETHA FRANKLIN

I Never Loved A Man The Way I Love You

Label: Atlantic

Žánr: pop, soul

83. místo v prestižním žebříčku Rolling Stone – 500 nejlepších alb všech dob, první místo v žebříčku padesáti nejlepších „ženských“ alb... I Never Loved A Man The Way I Love You z roku 1967 je totální klasika, esenciální album Arethy Franklin, jedné z největších soulových hvězd vůbec.

Aretha na své desáté řadovce skutečně čaruje. Agresivně diktuje v legendární Respect, v barové Drown In My Own Tears ladně pluje po celé emoční škále, v prosluněné Don't Let Me Lose This Dream přináší úsměv na tváři, v Save Me paří na beatové diskotéce... I Never Loved A Man The Way I Love You je album jiskřivé, dýchající, parádní dokument doby, který ovšem odmítá stárnout. Možná se napoprvé zdá méně výrazný, ale s každým dalším poslechem je evidentní, že co položka... to hit. A Aretha? Nepere se o pozornost, nemá to zapotřebí, dotváří celek, takže se někomu neznalému může zdát, že není tak výrazná jako například Etta James, ale zdání klame. Nasaďte si sluchátka a zaposlouchejte se do A Change Is Gonna Come, patrně na zádech pocítíte mravence. Tak intenzivní a krásné to je!

Aretha Franklin zažila dechberoucí kariéru, stala se miláčkem, na kterého dodnes nedají fanoušci po celém světě dopustit. Právě ona si vysloužila označení královna soulu, ač je to samozřejmě titul diskutabilní, respektive subjektivní. Faktem však je, že byla ohromná, čehož je I Never Loved A Man The Way I Love You důkazem. Pokud teprve do kariéry této významné osobnosti pronikáte, deska z roku 1967 je ideálním startem. Obsahuje všechno, co fanoušci na

Franklin milují. Pokud ale sáhnete jinam, třeba po Lady Soul z roku 1968 nebo Spirit In The Dark z roku 1970, nic se neděje. Vždycky dostanete znamenitou muziku s nezapomenutelným hlasem.

Seznam skladeb:

1. Respect, 2. Drown In My Own Tears, 3. I Never Loved A Man (The Way I Love You), 4. Soul Serenade, 5. Don't Let Me Lose This Dream, 6. Baby, Baby, Baby, 7. Dr. Feelgood, 8. Good Times, 9. Do Right Woman, Do Right Man, 10. Save Me, 11. A Change Is Gonna Come

Emoce na maximum:

A Change Is Gonna Come.

Sestava:

Aretha Franklin – zpěv, klavír, Spooner Oldham – klávesy, klavír, Jimmy Johnson – kytara, Chips Moman – kytara, Tommy Cogbill – basa, Gene Chrisman – bicí, Roger Hawkins – bicí, Melvin Lastie – trumpet, Charles Chalmers – tenor saxofon, King Curtis – tenor saxofon, Willie Bridges – baritone saxofon, Carolyn Franklin – vokály, Erma Franklin – vokály, Cissy Houston – vokály

ARETHA FRANKLIN

Královna soulu se narodila v roce 1942 v Memphisu. Během své kariéry získala celou řadu cen (mnoho Grammy) a jako první žena byla dokonce uvedena do rock'n'rollové síně slávy (v roce 1987). Nahrávala už v 50. letech, ale velký průlom přišel až v další dekádě. Skladby jako Respect či I Never Love A Man (The Way I Love You) ji vystřelily až na vrchol, na kterém se držela několik let. V 80. letech koketovala s popem, ale podstatně většího ohlasu se dočkala v 90. letech, kdy natočila několik úspěšných singlů a alb. Zemřela po dlouhé nemoci 16. srpna 2018.

Jakou deskou pokračovat: Lady Soul (1968)

1969

DUSTY SPINGFIELD

Dusty In Memphis

Label: Atlantic

Žánr: pop, soul

Někdy to musí být pro umělce i vydávající firmy frustrující... V rukách mají povedenou a velmi ambiciózní nahrávku, ale komerční úspěch ne a ne dorazit. Dusty In Memphis, pátá deska zpěvačky Dusty Springfield, měla všechny předpoklady k tomu, aby se stala světovým bestsellerem, avšak nestalo se tak... Až časem si lidé začali uvědomovat, jaký poklad se v roce 1969 objevil na pultech obchodů, a z Dusty In Memphis se tak stala klasika. Dnes je album považováno za jedno z největších vůbec. Jsou to občas paradoxy.

Dusty Springfield, která na konci 60. let měla za sebou už značně slušnou kariéru, se rozhodla pro cestu až ke kořenům R&B. Vydala se proto do Memphisu v Tennessee, místa, kde má bluesová muzika obří tradici. Místa, ze kterého vzešla řada velkých muzikantů. V tamním American Sound Studios vznikla deska, která se stala ohromnou klasikou, ačkoliv to nějaký čas trvalo.

Dusty In Memphis má příjemnou retro atmosféru, až koketní náboj a velkou jiskru. Největším hitem je taneční Son Of A Preacher Man, která zažila obří reunion v první polovině 90. let, když ji režisér Quentin Tarantino zařadil do filmu Pulp Fiction. Vyvolal tak menší „Springfield máni“, a to především u mladé generace. Samotná Dusty se toho naštěstí dožila (zemřela v roce 1999).

Zbytek alba je ale stejně kvalitní. Nádherná soulovka I Don't Want To Hear It Anymore, sólující kytarou protkнутá Don't Forget About Me, melancholická The Windmills Of Your Mind, úžasná „made by Carole King“ skladba No Easy Way Down... Mohl bych tu vyjmenovat celý setlist, je to jeden drahokam za druhým.

Z desky je cítit, respektive z hlavní protagonistky, jemná zdrženlivost, ostatně traduje se, že při natáčení byla Dusty velmi nervózní. Možná neválcuje posluchače s takovou sebejistotou jako například Aretha Franklin, ale to vůbec nevadí, na svém slavném albu je jedinečná, nesmírně sympatická a prostě... neodolatelná. Stejně jako celá nahrávka, která zní i dnes svěže a zábavně.

Skutečně, Dusty In Memphis nestárne, o čemž svědčí i retro R&B vlna, která nás zaplavila po novém tisíciletí. Duffy, Adele, možná i Amy Winehouse... ty všechny jistě album natočené v dalekém Tennessee moc dobře znaly.

Seznam skladeb:

1. Just A Little Lovin', 2. So Much Love, 3. Son Of A Preacher Man, 4. I Don't Want To Hear It Anymore, 5. Don't Forget About Me, 6. Breakfast In Bed, 7. Just One Smile, 8. The Windmills Of Your

Mind, 9. In The Land Of Make Believe, 10. No Easy Way Down, 11.
I Can't Make It Alone

Emoce na maximum:

Svůdná Son Of A Preacher Man.

Sestava:

Dusty Springfield – zpěv, Reggie Young – kytara, sitar, Tommy
Cogbill – basa, kytara, Bobby Emmons – klávesy, Bobby Wood –
klavír, Gene Chrisman – bicí

DUSTY SPRINGFIELD

Dusty Springfield se narodila v roce 1939 v Londýně. Zpívala už
v 50. letech, především ve skupině The Spingfields. Podstatně
úspěšnější ale byla její sólová kariéra, kterou rozjela v 60. letech.
Známa byla také jako moderátorka televizních pořadů. V 70. letech
ještě natočila několik desek, ale postupně svou činnost utlumovala.
Poslední desku A Very Fine Love vydala v roce 1995. Zemřela v roce
1999 ve věku 59 let.

Jakou deskou pokračovat: A Girl Called Dusty (1964)

1969

NICO

The Marble Index

Label: Elektra Records

Žánr: avantgarda

V roce 1967 vydali experimentátoři The Velvet Underground debutové album s legendárním obalem Andyho Warhola a stali se rázem nesmrtelnými. Živoucí legendou, jejíž vliv je znatelný ještě dnes. Podíl na úspěchu nesla i tajemná zpěvačka Nico, která se stala ztělesněním femme fatale. Krásná, výrazná, odvážná, přesto plachá... Byla zrozena pro úspěch, anebo pro zkázu. Stalo se oboje.

Nico sólově debutovala v roce 1967 albem Chelsea Girl. Tehdy se zdálo všechno v pořádku. Album pokračovalo v rockovém směru „Velvetů“, ačkoliv nebylo tak odvážné a ani kvalitní. Z historického hlediska je třeba považovat Chelsea Girl za nevinné rozhlížení po scéně. Nico pouze nazpívala skladby jiných autorů a plula po řece, jejíž koryta vyhloubil někdo jiný.

O dva roky později však vyšlo album s působivým obalem, které neslo název The Marble Index. Všechno, co se dosud kolem Nico dělo, bylo minulostí. Teprve teď otevřela tato významná umělkyně přelomu šesté a sedmé dekády své nitro. Nitro značně potemnělé, stísněné, plné démonů, kteří by neměli spatřit světlo světa. Nitro, které není pro každého.

The Marble Index je čistokrevná avantgarda. Neuchopitelná... stojící mimo veškeré hudební proudy, světy i čas. Deska, která pohlcuje duši posluchače, dohání k šílenství, způsobuje nepříjemné pocity. Zároveň deska, kterou nelze vypnout. Můžete chtít, ale stejně to nakonec neuděláte. Těch 30 minut si vytrpíte, a ačkoliv se budete

na konci té hudební poutě cítit totálně zmuchlaní, nejspoději druhý den opět roztočíte svůj gramofon...

Hudební temnota, beznaděj, nihilismus, novodobá vážná hudba, lyrická bouře... prazáklad gotiky. The Marble Index můžete titulovat různě, vlastně i to je důkaz toho, jak zvláštní toto album je. Že není možné ho zařadit do žádného regálu. Snad jen k samotné Nico, respektive k jejím dalším deskám, protože toto album nebyl jen ojedinělý výstřelek. Ne, tohle byla esenciální Nico, která hodlala své vize rozvíjet nadále, a tak i následující desky Desertshore a The End nabízejí transcendentální prožitek. A ano... s každou další deskou Nico ztrácela fanoušky, protože se sama stavěla na absolutní okraj, který pochopit nebylo snadné. A není dodnes, možná právě proto se jedná o tak vzrušující studijní materiál.

The Marble Index je zjevením konce 60. let. Nico a John Cale vytvořili album, které těžko hledalo srovnání... které ukázalo bezstarostně znějícímu debutu prostředníček. Už jen za odvážnou snahu jít proti proudu, proti cestičce, kterou by jí vyšlapal někdo jiný (jakožto modelce s velkým potenciálem), si mysteriózní Nico zaslouží být se svým druhým albem v této knize.

Seznam skladeb:

1. Prelude, 2. Lawns of Dawns, 3. No One Is There, 4. Ari's Song, 5. Facing the Wind, 6. Julius Caesar (Memento Hodié), 7. Frozen Warnings, 8. Evening of Light

Emoce na maximum:

Celá deska jede emočně na maximum, jen nelze odhadnout, jaké emoce ve vás vyvolá...

Sestava:

Nico – zpěv, harmonium, John Cale – elektrická viola, klavír, basa, kytara a další nástroje

NICO

Ikonická osobnost undergroundové muziky. Velmi zvláštní zpěvačka, která se proslavila spoluprací s The Velvet Underground. Její sólové desky se setkávaly spíše s nepochopením, čemuž se ovšem nelze vzhledem k „těžké“ látce, kterou nabízejí, divit. V roce 1985 dokonce dvakrát vystoupila v Československu. Pikantní je, že se nejednalo o oficiální koncerty. Kromě zpěvu se Nico věnovala herectví a dříve bývala modelkou. Známa byla její silná drogová závislost. Zemřela v roce 1988 na následky zranění způsobeného dopravní nehodou.

Jakou deskou pokračovat: Desertshore (1970)

1971

CAROLE KING

Tapestry

Label: Ode

Žánr: soft rock, pop

Milióny prodaných kusů, čtyři ceny Grammy, vítězné tažení singlu *It's Too Late...* Skladatelka, muzikantka a zpěvačka Carole King stvořila v lednu roku 1971 legendu, která ani po takřka padesáti letech nezestárla. Je to klasika, album, které se nerodí každou chvílí... *Tapestry*. Jedna z nejkrásnějších hudebních nahrávek vůbec.

Carole King měla pro svou druhou sólovku skvělou průpravu – už v 60. letech napsala mnoho dodnes známých hitů, které však interpretovali jiní – například *Will You Love Me Tomorrow?* pochází už z roku 1960 a do povědomí vstoupila díky The Shirelles. Nemluvě o megahitu (*You Make Me Feel Like*) *A Natural Woman*, který zaútočil na hitparády v roce 1967 se zpěvem Arethy Franklin. Ano, Carole King byla pravý hitmaker... To nejlepší si ale nechávala až na začátek 70. let.

Tapestry začíná intenzivní I Feel The Earth Move, skladbou plnou radosti a tahu na branku. Dokonalý úvod. Živelný a strhující. Hned v následující So Far Away ukazuje Carole King svou druhou tvář – něžnou, ženskou... Krásná balada, po které se rozjíždí absolutní vrchol alba – neskutečná It's Too Late! Jestliže vás doposud Carole King tahala jen na rande, v tomto okamžiku vše graduje do pravé vášně. Neuvěřitelná skladba, právem velmi úspěšná a dodnes opěvovaná.

V případě Tapestry jednoduše platí, že co song, to naprostá bomba. Ostatně Carole King natočila i skladby, kterými jakožto autorka bodovala v předešlé dekádě. Její nádherný hlas jim dodal na kouzlu a povznesl je do absolutoria.

Tapestry je deska, která se nedá popsat slovy. Je to esence hudební dokonalosti. Album, které si vznešeně proplouvá mezi soulem, popem, folkem a soft rockem, přičemž si stále zachovává svou jedinečnou tvář. Klasika klasik.

P.S.: Pokud plánujete nákup Tapestry, vyhněte se vinylové reedici z roku 2016. Tak špatný zvuk si jedna z nejméně úspěšných nahrávek vůbec skutečně nezasloužila...

Seznam skladeb:

1. I Feel The Earth Move, 2. So Far Away, 3. It's Too Late, 4. Home Again, 5. Beautiful, 6. Way Over Yonder, 7. You've Got A Friend, 8. Where You Lead, 9. Will You Love Me Tomorrow?, 10.